

Glavna česka učiteljska skupščina v Pragi.

(Dalje.)

V svojem daljšem govoru zahteva poročevalec, naj bi se pri preizkušnjah za učiteljsko sposobnost zahtevalo od učiteljskih pripravnikov tudi nekoliko znanja o šolskih postavah, in tudi to bolj praktično, ker brez prakse ni se nadejati zaželjenega napredka pri narodnem šolstvu. V ta namen priporoča izvrstno knjigo od dr. Jar. Čelakovskega pod naslovom: „Zákony a nařízení“. Končno naj bi se strogo zahtevalo od vsakega učiteljskega pripravnika temeljito znanje ónega jezika, v katerem se podučuje v ljudskeji šoli.

Gledé časa, kdaj bi se imele vršiti preizkušnje za učiteljsko sposobnost, priporoča poročevalec dóbo o velikih šolskih počitnicah. Do zdaj je bila navada, da so se omejnene preizkušnje vršile tekom šolskega leta, a to je ljudskim šolam, česar nihče ne more tajiti, na veliko kvaro, ker je dotična šola 7 do 10 dni brez učitelja in otroci nimajo nikakoršnega poduka.

Kar se tiče spričeval, želi poročevalec, naj bi izostali redi iz posameznih predmetov in stopnje učiteljske sposobnosti, ter se naj samó pokaže, da je učiteljski pripravnik sposoben za učiteljsko službo. Posamezni redi in stopnje učiteljske sposobnosti so večkrat jako nepravični ter nikoli ne kažejo prave slike o znanji in vrlini učiteljskega pripravnika. Marsikateri pripravnik, ki je pri preizkušnji morda slabejše odgovarjal, nego li kak drugi njegovih tovarišev, lahko je pozneje mnogo boljši in spretnejši učitelj, nego li óni, ki je odgovarjal bolje od njega. Takemu učitelju bi nepovoljno spričevalo učiteljske sposobnosti bilo na kvaro in to po krivici. Lahko bi se pa tudi našli nasprotni slučaji.

Ko je govornik zvršil svoj govor, izpregovorí národní zastopnik, prof. Tilšer nekoliko besed proti napravi posebnih učiteljšišč za ljudske učitelje na kmetih. On je odločno proti temu, da bi se učiteljstvo delilo v nekako nižjo in višjo vrsto, kakor je to njegov predgovornik poudarjal. Krivično bi bilo, ako bi se služba ljudskega učitelja, ki podučuje na kmetih, smatrala za nekako nižjo vrsto od službe ónih učiteljev, ki podučujejo v mestih. Služba selskega učitelja je najtežavnejša, ker on mora biti pravi mojster v svojej nalogi. Ako bi se znižali in skrčili nauki selskega učitelja, potem bi se naravno morala tudi skrčiti vsa národna izomika. Ljudski učitelji na kmetih pospešujejo národno kulturo, in ravno kmetsko učiteljstvo je najčvrstejša trdnjava proti navalom sovražnika naše národnosti.

Ker se nihče več ne oglasi za besedo o tej zadevi, prebere predsednik naslednje resolucije, ki so bile jednoglasno vzprejete:

Gledé na to, da dosedanja priprava ljudskega učiteljstva v učiteljskih izobraževališčih in preizkušnje za učiteljsko sposobnost niso primerne pravim potrebam ljudskega učiteljstva, izjavlja dné 10. avgusta 1886. l. v Pragi zbrana skupščina českega učiteljstva in prijateljev šolstva v tej zadevi sledeče reforme:

1. da bi se na učiteljskih izobraževališčih ne delala nobena razlika v naukih in pripravi za kmetske in mestne ljudske učitelje;

2. da bi se odgojevalnim in podučevalnim naukom dajala večja pozornost na učiteljšiščih;

3. da bi se na vadnicah dajala pripravnikom popolna prilóžnost, da se praktično izvežbajo v vseh predmetih ljudske šole;

4. da bi se preizkušnje za učiteljsko sposobnost omejile samó na praktično preizkušnjo o vzreji in podučevanju, podučnem jeziku in šolskih postavah;

5. da bi se na spričevalih ne naznanjale stopnje učiteljske sposobnosti in redi iz posameznih predmetov, a to zaradi tega, da bi ne nastali krivi predsodki o sposobnosti posamičnih učiteljev;

6. da bi se za glavne učitelje na učiteljskih izobraževaliških imenovali samó taki učitelji, ki so dlje časa z dobrim uspehom služili na kakej javnej ljudskejši šoli.

Nato se preide k naslednjej točki dnevnega reda, ki se glasí: ali je šolska mladina z učevno stvarino prenakopičena?

Prvi o tem jako važnem vprašanji govori g. A. Skála, učitelj v Pragi. On pravi, da se v ljudskih šolah premalo pazi na primerno harmonijo med dušnim in telesnim razvijanjem nežne mladine. Kolikor bolj se duševne moči razvijajo, toliko bolj se telesne zanemarjajo. Komaj osem let stari otroci morajo užé predpóludne do jedenajste ure v šoli sedéti. Da naša mladina telesno propada, lahko se razvidi iz vojaške štatistike, katera nam jasno kaže, da je število za vojaški stan sposobnih mladeničev vsako leto manjše, a temu je ne malo kriva ljudska šola. Opómni je treba tudi to, da učitelji napačno tolmačijo óne besede, ki pravijo: za življenje, in ne za šolo se učimo, ter vsled napačnega tolmačenja toliko učne stvarine nakopičijo v ljudsko šolo, da je šolska mladina prebaviti ne more, ter zavoljo preobilnega natezanja na duhu in telesu hira, ker jej primanjkuje pravega in potrebnega počitka. Normalno razvit otrok toliko nakopičene naučne snovi nikakor prebaviti ne more. Pomisliti nam je treba, da imamo tudi še ponavljavne in nadaljevalne šole, ki imajo nalogo in dolžnost pripravljati mladino za bodoče življenje; ljudska šola pa ima drugačno nalogo. Govornik tudi to graja, da je šolska mladina preobložena z veronaukom, katerega se mora na izust učiti. On pravi, naj se od otrok ne zahteva toliko, da vero in pobožnost znajo, marveč naj se tembolj zahteva, da jo imajo.

(Dalje prih.)

Učiteljska zborovanja v Ljubljani.

I.

Občni zbor „Národne Šole“.

Dalje.

Ker je v prvomestnikovem ogovoru že po večem načrtano odborovo delovanje, ne preostaja k 2. točki dnevnega reda kaj važnejega poročati.

Po sporočilu o društvenem delovanji sprejmejo se še nekatere resolucije.

V prvi vrsti se sklene, priporočati zvezke za številjenje, ki so horizontalno načrtani. Praktična uporaba bode konečno pokazala, da številnice z navpičnicami niso za ljudsko šolo. Ker je pa po več okrajih učiteljsko zborovanje izreklo se, da naj bi se obe vrsti linijamenta rabili pri številjenji, je občni zbor priporočal, naj bi „Nár. Šola“ imela v svoji zalogi obe vrsti številnic. Odbor se bode na izrečno željo torej oziral, naj le vsak blagavoli pri naročilih javiti se, kakšne zvezke želi imeti.

Razgovor o zvezkih je bil povod, da je g. Vaga ja priporočal, naj bi se preživa rudeča barva spisovničnih zvezkov zamenjala z milejšo, ker je rudeča očém zoperna. Zbor temu pritrdi in odboru se naroča, pri naročilih zahtevati drugih ovitkov.

Mnogo se je tudi razgovarjalo o kakovosti papirja v zvezkih, ki jih razpošilja društvo, in drugih po trgovini razširjenih.

Soglasno se je izrekla zadovoljnost o blagu, zlasti kar se trdnosti papirja tiče, in popolnoma neopravičena je graja, ki se tu in tam razglaša po oboh, ki so užé mnogokrat od „Nár. Šole“ dobili zdatne podpore, ali pa z društvom nikdar opraviti imele. Za blago, ki ga kramarji po najnižji ceni kupujejo in drago prodajajo, društvo ni odgovorno; zato obveljá sklep: „Nár. Šola“ naj gleda na ceno a dovolj dobro blago, kakor do sedaj, kajti nalog